

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERMIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bosma, 's-Gravenhage; Dr K. Fernhout, Baarn; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringalda, Ermelo; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:

Dr C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 250 per halfjaar bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland f 750 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Kerstfeest. — Uit de Schrift: God en mens. (Gen. 3:5 en Fil. 2:8). — Kerkelijk Leven: Erasmus en Calvijn, de peters van één kind. Ook de Chr. politiek in gevaar. IV. — Lit. en Kunst: Kerstpoëzie. — Vakwetenschap en Praktijk: Folklore rondom het Kerstfeest. — Pop. Wet. Schetsen: De psychische ontwikkeling van den mensch tusschen zijn dertigste en vijftigste jaar. III. — Zending en Evangelisatie: Evangelisatie-motieven uit de werken van Mevrouw Bosboom-Toussaint. IV. — Stemmen uit onze kerken: Dat door de nieuwe kerkliederen „verdeeldheid ontstaat“ en nog iets. — Perschoon. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Kerstfeest.

Kerstfeest is het feest van de menschheid.

Het is het feest van de menschheid, omdat het is het feest van Jezus.

Het kan het feest van de menschheid zijn als feest van Jezus, omdat Jezus Christus is de God met ons.

Op Kerstfeest triumfeert Gods genade. Maar op Kerstfeest wordt tevens in beginsel hersteld Gods schepping.

God wordt mensch.

Maar tevens is het waar, dat omdat God mensch wordt, de mensch weer mensch wordt. De vleeschwording des Woords betekent tegelijkertijd dit, dat de menselijke natuur zichzelf weer kan terugvinden en hersteld kan worden.

In de herschepping, die in het feit van het Kerstfeest het begin van de vervulling harer voorwaarde vindt, wordt immers de schepping, die door den mensch onder den vloek gebracht was, weer hersteld.

De kroon van Gods schepping was de mensch. De mensch was het kind in het huis, dat God geschapen had, het huis vol van Zijn wonderen, vol van Zijn wijsheid, vol van Zijn waarheid, vol van Zijn liefde. Maar als die mensch, dat kind in huis, valt en als de band met den Vader wordt verbroken, dan ondervindt heel het huis de gevolgen en ligt straks gansch de schepping onder den vloek.

Dan ligt de kroon van Gods schepping verbroken ter neer. De mensch is ontadeld; hij heeft het heilig recht op zijn menscheit, zijn eer als kind in het huis der schepping, verloren. En hij kan de herstelling van zijn leven niet vinden.

Totdat Jezus komt, die de mensch is, de tweede Adam. Hij komt om te herstellen wat de mensch had verbroken. Hij komt dus ook om te herstellen dien mensch zelve. Om te herstellen dien mensch in zijn eer, in zijn rechtspositie. Hij komt om het kind weer terug te leiden in het straks herstelde huis.

Kerstfeest is het feest van de herstelling van den mensch. Men vraagt in onzen tijd om het echt menselijke. De mensch wil zich uitleven. Of wel, hij wil zijn gaven geven in den meest gebonden vorm.

De gebondenheid van den mensch, de gebondenheid van ons menselijk geslacht roept bij de gebonden telkens weer reacties op. De arme stumper, die niet weet van het paleis, waarin hij geboren werd, en die niet verstaat de oorzaak van zijn ellende, is heel den dag bezig te rammelen aan de ketenen van het knechtschap, die hem drukken, die hem pijn doen. Voor zijn voeten ziet hij liggen de brokstukken van de kroon, die hij eerst droeg. Hij grabbelt in het slik om de juweelen, die hij nog schitteren ziet, bijeen te zoeken. Straks flanst hij ze met een maakwerk van eigen vinding aan elkaar. Drukt een gedrochtelijk maaksel om zijn slapen en jubelt het dan uit: „Zie ik ben een koning weer. Weet het: Ik ben een God in het diepst van mijn gedachten“.

En men roept om vrijheid.

Men ziet het eigen levenshuis aan voor een paleis, waarin men zich thuis voelt, waarin de

vrijheid lacht, waarin men mensch kan zijn weer, Mensch.

Het is ook zoo heerlijk om mensch te zijn. Is er niet een beeld van God in den mensch gelegd? En herinnert niet elke gedachte, elke streving, elke begeerte eraan, dat die mensch vermogens heeft, die verre uitgaan boven datgene wat hij aan kunnen in de schepping rondom vindt?

Zoo wil de mensch weer Mensch worden. Hij wil Mensch worden door zijn vrijheid weer te vinden, door een koninkrijk van denken en een koninkrijk van kunnen zich te verwerven en hij zoekt groote dingen. Hij bouwt zich paleizen. Hij dicht zich idealen. Hij componeert zich jubelzangen. Leve de Mensch!

Kerstfeest is het feest van Jezus Christus. En daarom is het het feest van den herstelden mensch.

De wereld zal herschapen worden. Ook de mensch. Het kind zal weer tot den Vader teruggebracht worden. En daarom zal ook het huis van onder den vloek worden verlost.

Zal dit echter mogelijk zijn, dan moet de Zone Gods ingaan in onze menselijke natuur. Dan moet Hij Zelf dragen de boeien, waardoor wij zijn gekluisterd. Dan moet Hij, o mysterie, verzocht worden in alle dingen gelijk als wij.

Op Kerstfeest gedenken wij het wonder, dat de Zone Gods aanneemt onze menselijke natuur. Hij wordt mensch zonder het getal der menschen met één te vermeerderen. Hij is de Mensch, zonder een mensch te zijn.

In Hem heeft de menselijke natuur weer de wonder eere om aan den band van de knechtschap der ongerechtigheid onttrokken te zijn.

In Hem doet die menselijke natuur weer datgene, waarvoor zij geschapen is, n.l. dienen.

Ja, dienen den heiligen Persoon van den Zoon. En als zij zoo in Hem dient, vindt zij weer haar plaats die zij naar scheppingsorde had, zij wijdt haar dienst aan de heerlijkheid des Allerhoogsten.

Daarom is Kerstfeest al dadelijk ook het feest van de menselijke natuur, het feest van de menschheid. De menselijke natuur mag weer de eere vinden, waarbij zij in beginsel hersteld is.

Maar daarmee is niet de betekenis van Kerstfeest uitgeput.

Het herstel van de menselijke natuur in Christus is slechts voorwaarde voor de mogelijkheid om die menselijke natuur tegelijkertijd te doen ondergaan onder het gewicht van de straf die zij had verdiend.

In den Heiland wordt die menselijke natuur teruggebracht op de plaats waar zij moet zijn, maar wordt zij tegelijkertijd gebracht in dubbelen zin in de betrekking die haar krachtens haar wezen toekwam.

Want is eenerzijds die menselijke natuur geschapen om te dienen de heerlijkheid des Allerhoogsten, door de schuld van den mensch is die menselijke natuur ook gekomen in een staat en een stand, waarin de Allerhoogste haar slechts treffen kon met het volle gewicht van Zijn vloek.

Daarom neemt op het eerste Kerstfeest Jezus Christus die menselijke natuur op, om haar in zich te doen dienen op volmaakte wijze den wil en de heerlijkheid Zijns Vaders. Maar om haar tegelijkertijd neer te slingeren in den baai van de hellesmart, om haar te doen verpletteren onder het eeuwige gewicht van den vloek Gods.

Tot tweërlei gehoorzaamheid is in verband met het tweërlei recht, dat over de menselijke natuur heerscht, de Christus Gods geroepen.

Hij neemt onze natuur aan om gehoorzaam te zijn door Zijn daad, om te herstellen de natuur van den mensch door Zijn staag volbrengen van den wil des Vaders; maar Hij neemt ook de menselijke natuur aan om die natuur te herstellen door Zijn lijden, door trouw dragen van den vloek Gods, tot de laatste druppel uit den lijdensbeker is gedronken.

Zoo is Kerstfeest het feest van de herstelling van den mensch, doordat die menselijke natuur in den Christus kan doen en kan dulden, kan

gehoorzamen aan de Wet en kan gehoorzamen aan de straf. Daarom is Kerstfeest het feest van de menschheid.

Zoo Kerstfeest te zien geplaatst midden in de verbrokenheid van dit leven, beteekent Kerstfeest te zien als het remedie voor de klachten van deze eeuw.

Jezus Christus, de tweede Adam, hervindt weer de kroon voor zichzelf en verwerft zoo een kroon voor al de Zijnen.

De arme grabbelaars in het slik probeeren ook op Kerstfeest glazen nagemaakte versierselen te voegen in de eigen gefabriceerde kroon.

En dat terwijl Kerstfeest het ons zoo ernstig zegt, dat wij slechts met zilverpapier en gouddraad wat uit het slik opgeraapte steenen, al glanzende die dan nog, kunnen samenvoegen, maar zonder dat wij ooit een kroon zullen krijgen. En dat terwijl Kerstfeest ons predikt, dat wij arme stumpers zijn, die verdreven zijn uit het huis van den Schepper en die dagelijks beleven, dat er een breuk ligt tusschen Gods scheppingswerk en ons arme hart.

De wereld wil het Kindeke in Bethlehem voor zich opelschen, om zichzelf een nieuwe nobele figuur op te schilderen op een wapenbord, gehangen in de wijsche hal waar deffige groot heden, prins van het menselijk geslacht immers een kring van merkwaardige figuren vormt.

Die zoo slechts een plaats aan Jezus geeft, blijft de arme tobber, die zijn eigen leven, zijn eigen mensch-zijn, zijn eigen natuur ziet te gronde gaan met de rest.

Maar wie kent de verbrokenheid, de armoede, de benauwing, den vloek die er gegaan is en die er gaat elken dag ook dikwerf door zijn leven heen, die leert roepen om herstel, die wendt zich tot het Kindeke in de kribbe, dat gekomen is om te gehoorzamen en om te dragen den vloek van Gods toorn.

Kerstfeest is het feest in de menschheid. Neen, dit beteekent niet, dat Kerstfeest eindigt in den mensch.

De schepping had niet ten doel om een vierde wereld toe te bereiden, opdat die wereld een museum zou zijn, waarin men de wereld zelf bewonderde.

De komst van Christus had niet ten doel om slechts den mensch tevreden te stellen in het paleis waar hij thuis hoort, om hem weer te maken tot het kind, dat als erfgenaam glimlachend en blij de zalen vol schatten van schoonheid en rijkdom doet bewonderen.

Kerstfeest is het herstel van de menselijke natuur; opdat God weer zou zien Zijn schepping, zooals Hij ze zich had geformeerd; opdat straks het in zijn plaats herstelde kind van de schepping zich in aanbidding voor zijn Schepper weer zou buigen.

Het is niet Gods medeliden in de eerste plaats, al heeft God een eeuwig erbarmen gekend. Het is niet onze zaligheid in de laatste plaats, al heeft ons God den hemel toebedeeld voor Zijn kinderen. Maar het is in de eerste en de laatste plaats de eer des Allerhoogsten, die door ons geschonden en vertrappt, nu weergevonden kan worden, omdat menschenkinderen heel hun leven weer dienstbaar kunnen maken aan den dienst des Allerhoogsten.

Zonder Christus heerscht de natuur. Wij zijn vleeschelijk, verkocht onder de zonde. En onze arme geest, ons arme ik dient van dag tot dag het vleesch, de ongerechtigheid, ons eigen bederf.

Maar de Koning van Kerstfeest wil herstellen, herstellen ook de verhoudingen in onzen eigen persoon.

Zoodat wij niet meer zijn dienaars van het vleesch, maar zoodat wij worden geestelijk, omdat Zijn Geest heerscht over onzen geest. En onze geest heerschen gaat in ons leven over de